

en saadan Indskrænkning — men den indskrænker Regjeringens Bemyndigelse til kun at gjøre disse Forskud, forsaavidt Kirkerne have en monumental Betydning; det er altsaa Ministeriets Myndighed i den omhandlede Retning, der nærmere begrænses ved Bestemmelsen i § 1, medens derimod Kirkerne's Udgang til at faae Hjælp, naar de trænge dertil, bestemmes i Henhold til de almindelige Regler. — Jeg skal forøvrigt bemærke, at denne Lov har en bestemt historisk Oprindelse; væsentligt fordi jeg saae, at det i alt Fald vilde være forbundet med overordentlig store Besværligheder at overvinde den Modstand, jeg møbte fra alle Sider, troede jeg, det var nyttigt at faae den igjennem. Det har derfor været ganske naturligt, at jeg er kommen til at omtale Forholdet til de Myndigheder, hvis Modstand fornemmelig har foranlediget, at Forslaget til Loven er kommet frem. Jeg kan ikke anerkjende, at der deri skulde være noget Uberettiget fra min Side, ligesom jeg ogsaa finder det ganske naturligt, at Udvalgets ærede Ordfører og jeg have maattet vægle Ord i denne Henseende, som ikke have behaget Nogen af os; dette ligger ganske i det historiske Forhold og dets Udvikling. Saa snart den ærede Ordfører ikke vil bringe til Anvendelse den Reservation, han gjorde, tvivler jeg ikke paa, at den ønskeligste Enighed skal herske mellem os. Jeg maa blot tilføie, at hvis den ærede Ordfører vil lægge Mærke til mit Foredrag under Sagens første Behandling, vil han see, hvorledes rentefrit Laan og Gave sømmede i Sæt for mig. I den Henseende vilde jeg ønske, at den juridiske Opfattelse vilde tilægge sig lidt mere af den mathematisk. Jeg skal med Hensyn til Kapital og Rente, gjøre det ganske, som man ønsker i den Henseende, det er mig ganske ligegyldigt; med Formen maa man tumle, saameget man vil, naar der kun gives Noget, som ikke skal erstattes; man maa for mig kalde det Kapitalafdrag, Rente, eller hvad man vil. Naar blot Realiteten er, at man faaer Noget, der ikke skal gives tilbage, skal jeg indrette det ganske, som de Herrer have lyst til, og derfor kunde det heller ikke falde mig ind at nægte at give en Obligation, hvorpaa der stod, at Laanet skulde tilbagebetales, naar der maatte være Ebne og

Leilighed dertil. De kunne faae saamange af den Slags Obligationer, som de ville, naar de kun ikke paalægge nogen bestemt Tid for Tilbagebetalingen; jeg miskjender iøvrigt ikke, at saadanne Obligationer under visse Omstændigheder kunne have deres Betydning. Jeg har allerede tidligere sagt og skal paa ingen Maade tilbageholde eller være bange for at sige, at der kan være Sider af Sagen, som Forhandlingerne kunne bringe mig til at see paa en anden Maade, end jeg tidligere har seet dem; saaledes vil man jo navnlig ikke kunne nægte, at f. Ex. det Tilfælde kunde indtræffe, at en uforvnuende Kirke blev testamenteret et Gods og derved sat i stand til en Tilbagebetaling, hvortil der efter sædvanlig menneskelig Opfattelse ikke havde været nogen Udsigt. Det kunde jo ogsaa være, at En som Bod vilde, saaledes som en Konge tidligere gav til Roeskilde Domkirke, give et Par Herreder til en Kirke; det kan man ikke vide. Jeg finder det derfor fuldkommen rigtigt, at man holder en saadan Mulighed aaben og venter paa saadanne særegne Omstændigheder, der kunne give disse Obligationer nogen Betydning; jeg miskjender det, som sagt, paa ingen Maade.

Ordføreren: Jeg skal med Hensyn til, hvad den høitærede Minister nu sidst udtalte, blot tillade mig den historiske Oplysning, at en saadan Bestemmelse i en Obligation, hvorved en Tilbagebetalingstermin er sat i det Uvisse, dog ikke har faa ganske Tidet at sige. De skjøtlandsk Kirker, navnlig Roeskilde Domkirke, have i Aarene 1793 til 1795 forstrakt forskjellige Kirker ikke ubetydelige Laan, og de ere nu i stand til at tilbagebetale disse. Det er altsaa ikke uden Betydning, og det var navnlig den Omstændighed, at jeg kjendte til dette historiske Forhold, der gjorde, at jeg med desto større Estertryk lagde Vægt paa, at der for hvert Laan eller hver Forstrækning blev udstedt Obligation, naturligviis i Henhold til Lovens, efter min Opfattelse, klare og rene Bestemmelser. Den høitærede Minister talte flere Gange om den Reservation, som jeg tillod mig at tage. Ministeren kan være overbevist om, at naar blot denne Lov sølges, som den nu er foreslaaet ændret, og som jeg haaber, at den efter den